

Žalovaný slíbil žalobkyni bezplatný byt ve svém domku, a to po dobu jejího vdovství a jejím dvěma synům až jeden měsíc po její smrti, jestliže se k němu přestěhuje jako družka života a zavázal se, že právo bytu dá i knihovně zajistiti. Žalobkyně slib ten přijala, k žalovanému se přistěhovala a společně s ním žila. N i ž š í s o u d y vyhověly žalobě na zjištění práva bydlení se žádostí o jeho knihovní vklad.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y :

Nešlo o pouhý nezávazný slib žalovaného, nýbrž o smlouvu mezi oběma stranami ujednanou. Podle názoru nižších soudů jde o smlouvu úplatnou. S tímto názorem nelze souhlasiti. Žalobkyně byla ochotna státi se družkou života žalovaného, poskytne-li jí a jejím dvěma synům ve svém domku právo bydlení a dá právo to knihovně zajistiti. Kladla mu proto poskytnutí práva bydlení za podmínku, chce-li, aby na jeho návrh přistoupila a žila s ním jako družka života. Její ochotu státi se družkou žalovaného a její žití se žalovaným nelze však pokládati za úplatu za poskytnutí práva bydlení. Neboť jako manželka nemá proti manželovi nároku na odměnu za to, že se stane neb stala jeho manželkou, že s ním žije v manželském společenství a že mu vede domácnost, tak nemá takového nároku ani družka života. Kdyby měla nárok na nějakou odměnu, pak by již nebyla družkou života, nýbrž byla by jeho hospodyní neb služkou. Že by žalobkyně měla pouze takové postavení, sama přímo vylučuje, ježto tvrdí, že podle ujednání se žalovaným žila s ním společně; že žádala za právo bytu jako odměnu za vedení domácnosti a že jí to žalovaný za to slíbil, ani sama netvrdila. Žalobkyně neměla proto na propůjčení práva bezplatného bydlení žádného nároku, nejde proto o smlouvu úplatnou, nýbrž o smlouvu darovací ve smyslu § 938 obč. zák., poskytl-li jí žalovaný právo bydlení, aby se rozhodla s ním žití jako jeho družka života. Z pouhé ústní darovací smlouvy sjednané bez skutečného odvezdání nevzniká však pro příjemce daru žalobní právo (§ 943 obč. zák.) a bylo by k platnosti této smlouvy zapotřebí notářského spisu. Takový spis by ovšem nebyl nutný, kdyby dovolatel byl žalobkyni již odevzdal byt, v němž má podle darovací smlouvy vyhrazeno právo bydlení. Neboť doslov § 943 obč. zák. »skutečné odevzdání« má na rozdíl od pouhého darovacího slibu význam okamžitého provedení právního výsledku smluvního (Sb. n. s. č. 9448). Tím však, že žalobkyně bydlila společně se žalovaným v jeho domku, jí žalovaný ještě neodevzdal do užívání byt smlouvou vyhrazený, a žalobkyně ani sama netvrdila, že jí žalovaný byt smlouvou vyhrazený odevzdal a sám bydlil u ní. K poskytnutí práva bytu bylo proto zapotřebí notářského spisu a ježto ten sepsán nebyl a také ujednaný byt žalovaný žalobkyni neodevzdal, není žalobní nárok již z toho důvodu oprávněn.

Čís. 15737.

Dodatek »stavitel« ke znění firmy slouží k bližšímu označení osoby majitele firmy po případě závodu a je dovolen.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1937, R I 1479/36.)

Nižší soudy nepovolily zápis dodatku k firmě kupce jednotlivce »stavitel«.

Nejvyšší soud žádosti vyhověl.

Důvody:

Účelem věcného dodatku »stavitel« ke znění firmy je bližší označení osoby majitele firmy po případě závodu a má jím býti zejména vyznačena činnost živnostenského podnikání, k němuž majitel firmy nabyl zvláštního oprávnění. Takový dodatek je dle poslední věty čl. 16 obch. zák. dovolen, pokud je ovšem pravdivý, neboť i v tomto směru platí zásada pravdivosti. Že navrhovatel nabyl koncese stavitelské se stanovíštěm v A. a že je stavitelem, prokázal potvrzením okresního úřadu. Dodatek »stavitel« nesměřuje tedy nijak k oklamání zákazníků, aniž sleduje cíl čistě reklamní. Není proto rozhodnutí nižších soudů, které tento dodatek nepřipustily, v souladu se zákonem.

Čís. 15738.

V § 32, odst. 3, zák. o poj. smlouvě č. 501/1917 ř. z. není stanovena průpadná lhůta k uplatnění nároku z porušení povinnosti vzniklé p o dostavení se pojistné příhody.

Pojistitel jest oprávněn domáhati se vrácení pojistné náhrady vyplacené pojistníkovu postupníkovi jen tehdy, když byl postupník nepoctivým příjemcem postoupené pohledávky v době postupu a v době vyplacení této pohledávky.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1937, Rv I 549/35.)

Žalující pojišťovna sjednala s pojistníkem, jenž byl u ní pojištěn proti požáru, po dostavení se pojistné příhody smír, podle něhož se mu zavázala vyplatiti částku v zažalované výši. Při stanovení výše této částky byl vzat zřetel na výši škody, jak ji udal pojistník. Pojistník poté postoupil svoji pohledávku ze smíru žalovanému, jemuž byla také skutečně žalující pojišťovnou vyplacena. Poněvadž pojistník uvedl při zjištění škody žalující pojišťovnu v omyl nesprávnými údaji o předmětech požárem zničených, a to vědomě tím, že tvrdil o různých věcech, které skutečně nezhořely, že byly ohněm zničeny, byl uznán vinným přestupkem podvodu. Bylo prokázáno, že předměty, o nichž pojistník neprávem udával, že zhořely, mají cenu 671 Kč. Dovolávajíc se průpadní doložky stanovené čl. 19 všeob. poj. podmínek a tvrdíc, že mu platila indebite, poněvadž pojistník, ztrativ na základě průpadní doložky jakýkoliv nárok z pojistné smlouvy, nemohl jej postoupiti žalovanému, domáhá se žalující pojišťovna na žalovaném vrácení vyplacené částky. Prvý soud žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.